

DE VERZOENING

Referaat gehouden op de Bondsdag Van de Bond van Ned. Herv. Mannenvereniging op G.G. te Utrecht op 14 oktober 1961

De verzoening behoort tot de kennis van God en Zijn Woord. De kennis van God en Zijn Woord is een zo levende zaak, dat elk Christen hierop met geheel zijn bestaan betrokken is. Daartoe behoort ook zijn verstand. Dit verstand mag, gestuwd door de verlichting van de Heilige Geest, nadenken over de lengte en de breedte, de hoogte en de diepte van de liefde van Christus. Paulus heeft daarvoor al de heiligen nodig om samen te belijden de heerlijkheid en de onnaspeurlijke rijkdom van Christus, die de kennis te boven gaat.

Wanneer wij ons vandaag willen bezinnen over wat de Bijbel ons leert over de verzoening, kan dit alleen maar, wanneer dit gericht is op God en ons zelf. Dat zal ons dan bewaren voor het afgetrokken denken en spreken over de verzoening, dat, hoeveel waarheids- elementen het ook moge bevatten, ons niet leidt tot de kennis van God, Vader, Zoon en Heilige Geest en ons niet leidt tot de vervulling van al de volheid Gods. Tot deze kennis van God en Zijn Woord behoort dan ook het gebed, de aanbidding en de lofprijzing. Met deze aanwijzing voor ogen willen wij ons op een kort samenvattende wijze gaan bezinnen op de verzoening. Wij zitten direct in het hart van het Evangelie. Immers verzoening is een van de grondwoorden, die behoren tot de wortels van de Heilige Schrift. Wanneer wij een van deze wortels van de Schrift raken, gaan alle andere grondwoorden meespreken. Het is ermee als wanneer gij een van de toetsen van een orgel of piano aanslaat. De enkele toon geeft een verenigd geluid hoog of laag maar in de harmonie met de andere tonen weet de musicus ons een betoverende wereld van klanken te laten horen, die samen een machtig akkoord geven.

Het woord verzoening is zo centraal, dat het direct aan de orde stelt: God, die verzoent, Christus die de verzoening verricht, de Heilige Geest, die de verzoening toepast. Wanneer wij het over verzoening hebben, komen de deugden Gods aan de orde: liefde en recht, toorn en genade. Ook is de verzoening verweven met het verleden: de offers in het Oude Testament; met het heden: de prediking van de verzoening en met de toekomst: de volle genieting van God drieënig in Zijn verzoening met Zijn Kerk. Deze opsomming is lang niet volledig, maar raakt wel het hart.

In de eerste plaats willen wij een ogenblik stilstaan bij de voorgeschreven offers in het Oude Testament. Immers het Nieuwe Testament is zonder het Oude Testament niet te verstaan. Volgens Prof. Dr. A. A. van Ruler geeft het Nieuwe Testament alleen maar enkele verklarende kanttekeningen op het Oude Testament. Al moge deze opmerking geen recht doen aan de betekenis van het Nieuwe Testament, wel is waar, wat eenmaal de vader van Dr. H. F. Kohlbrugge sprak tot zijn zoon: Wanneer je de Christus niet ontdekt in de eerste vijf bijbelboeken, zal Hij je ook in de andere bijbelboeken verborgen blijven. De volle waarheid spreekt Christus, wanneer Hij, handelend over het Oude Testament, zegt: "Onderzoek de schriften, want die zijn het, die van Mij getuigen!" Met dit goddelijk gezag van deze schriften voor ogen, leert ons het Oude Testament, dat de offer- en priesterdienst door God Zelf is ingesteld. Laat het waar zijn, dat er een algemeen menselijke behoefte is aan de opheffing van de verstoorte verhouding tussen god(goden) en de mens; laat het waar zijn, dat de indrukwekkende reeks offeranden en een niet minder indrukwekkende rij van priesters bij de heidenen deze algemeen menselijke behoefte illustreren, in Israël verschijnt de offer- en de priesterdienst als een daad van de levende God, die Zich aan Israël openbaart.

Onder de vele voorgeschreven offers boezemen ons - in verband met het onderwerp - vooral belang in: het brand-, het zond- en het zoenoffer. Het brandoffer (Leviticus 1) is het hoofdoffer, dat altijd gebracht werd. De offeraar bracht het dier tot het altaar, legde de hand op de kop en slachtte het. De priester verrichtte dan de bloedsprenging rondom of aan de voet van het altaar. Het offerdier werd dan in stukken gedeeld en geheel op het altaar verbrand. Daarmee is gesymboliseerd de verzoening door middel van de bloedsprenging en de algehele levenswijding, doordat het offerdier opgaat in het vuur. Daarmee is ons geleerd, dat de offeraar één werd met het offer en dit dier in zijn plaats en te zijnen behoeve werd geslacht. Zijn schuld en zijn zonden werden overgedragen op dit dier. Daarom ging het in zijn plaats in het vuur op. Door dit offer werd de verbroken verhouding hersteld. Gods gerechtigheid, door de offeraar beledigd, openbaart zich nu weer in liefde en vrede. Daarom is het vuur niet alleen openbaring van de toorn Gods tegen de zondaar, maar ook van de liefde van God en de offeraar, die elkaar opnieuw ontmoeten in een vredesverhouding.

De verzoening werd tot stand gebracht door het wegstromend leven in het bloed. Hoe genuanceerd de offeranden ook zijn, het gaat steeds om de centrale dingen: overdracht en wegneming van de schuld. Zonder bloedstorting geschiedt er geen vergeving! Deze weg der verzoening is nooit door een mens uitgedacht, maar door God aangewezen. Op de centrale plaats van Israëls erediensdienst de ark met het daarop gesprende bloed gaat de mond Gods open: Aldaar zal Ik met u spreken! Aldaar... maar dan ook nergens anders! Het Oude Testament leert ons, dat er een plaatsvervangende is. De zondaar is aan het oordeel Gods onderworpen. Hij staat onder het oordeel en heeft zijn leven verbeurd. Bij het altaar wordt het: ziel voor ziel, leven voor leven en bloed voor bloed. In sprakeloze verwondering beleefde de gelovige Israëliet de plaatsvervangende, het wegnemen van het oordeel en de herstelde verhouding met God. God Zelf geeft het offer; dat is een wonder! Maar God eist ook het offer. Immers dit offer bewerkt de stilling van de toorn van God.

Wie het Oude Testament in alle verbanden leest, merkt op, dat het woord zoenmiddel vooral gebruikt wordt in de juridische sfeer. Het recht staat er niet buiten, maar er middenin. Immers het gaat telkens om het verzoenen van de schuld door middel van het voldoen aan het recht door plaatsvervangende of op andere wijzen (Ex. 32 :30, 32 en Deut. 21: 1-9). Dan krijgt het tevens de betekenis van een losprijs en losgeld. Behalve de profetische kritiek op de veruitwendigde wijze, waarop de priesters vaak de offers brachten, blijkt uit het Oude Testament het ongenoegzame van het telkens herhaald offer. Hoezeer deze offers door God zijn ingesteld, zij zijn niet in staat de schuld der zonde beslissend weg te nemen.

Jesaja 53 onthult ons het geheim van de lijdende Messias. God heeft de ongerechtigheid van ons allen op Hem doen aanlopen. Hij is om onze overtredingen verwond en door Zijn striemen is ons genezing geworden. De straf, die ons de vrede aanbrengt, was op Hem. Als Zijn ziel zich tot een zondoffer gesteld zal hebben, zal Hij zaad zien. Hij heeft veler zonden gedragen en maakt daardoor velen rechtvaardig. Na lang wachten, waarbij het farizeïsme en de schriftgeleerdheid van de weg der verwachting zijn afgeraakt en zich gewend hebben tot de oprichting van de eigengerechtigheid heeft God Zijn Zoon gezonden, geworden uit een vrouw, geworden onder de wet, opdat Hij degenen, die onder de wet waren, verlossen zou en opdat wij de aanneming tot kinderen verkrijgen zouden (Gal. 4: 4, 5).

In Christus dat is de tweede gedachte is het gehele Oude Testament vervuld. Als de ware Messias gaat Hij Zijn leven afleggen voor de Zijnen. Zijn dood staat in het raam van de Oud-Testamentische offercultus. Hij is het ware brandoffer voor de zonden. Het gehele verbond rondom de Sinaï is bevestigd door het brandoffer (Ex. 24 : 3-11). Zo is ook het bloed van Christus het bloed van het Nieuwe Testament. Met een overstelpende rijkdom in woorden en gedachten hebben de evangelisten en apostelen Hem aangeduid als het Lam Gods, dat de zonde der wereld draagt, als het slachtoffer voor onze zonden, als een losprijs, een losgeld, een zoenmiddel om voor anderen zonden te bedekken en hen zo te redden van de dood.

Hij is de prijs, het pascha voor ons geslacht, voor ons tot zonde gemaakt, ja, tot een vloek geworden voor ons. Hij is het tarwegraan, dat in de aarde valt en sterft. Hij geeft Zijn leven, heiligt zich, is overgeleverd, heeft geleden, is gekruisigd, gestorven en begraven als een rantsoen of losprijs voor velen of voor het leven van deze wereld, opdat deze door de dood van Christus het leven verkrijge. Machtig is de ingang, die Hij verkreeg in het huis van Zijn Vader na en door Zijn dood. Groot is de glorie van Hem, die dood en graf overwon en nu een Naam heeft boven alle naam. Vele zijn de weldaden, die Hij verwierf door Zijn sterven. Al deze weldaden zijn niet rondom Hem heen gestrooid, maar zijn aan Hem verbonden. Dat wij ervoor bewaard worden over de weldaden van Christus te spreken zonder allerinnigste verbinding met Hemzelf! Want het gaat niet over de verzoening, maar over Christus als de Verzoener. Hij is de wijsheid, de rechtvaardiging, de heiliging en de verlossing.

Van deze Christus zegt Paulus, dat Hij het zoenmiddel is. God heeft Hem voorgesteld als een zoenmiddel, dat is al wat tot verzoening dient. Dit verzoenmiddel is er door Zijn bloed. Door Zijn gehoorzaamheid tot de dood is Hij het middel tot uitdelging van de schuld voor allen, die in Hem geloven. Juist in dit aanwijzen van Christus blijkt Gods rechtvaardigheid. De verzoening door het bloed van Christus heeft in de eerste plaats de spits naar God gericht. Gods recht is geschonden. Hij is de Beledigde. De grote tegenstelling ook in onze kerk loopt over de vraag: Wie wordt er verzoend: God of de mens? Uit veel monden klinkt het ons tegen: Alleen de mens. God behoeft niet verzoend te worden. Men acht het in strijd met de liefde Gods, die het zoenmiddel gaf, dat dit zoen-middel God zou verzoenen. Men acht het in strijd met de openbaring van deze liefde Gods, dat Christus de Vader tot liefde zou hebben bewogen. Men acht dan de beweging Gods van Zijn toorn naar Zijn liefde in strijd met de enkelvoudige liefde Gods.

Het is merkwaardig, dat de Schrift dit enkelvoudige handelen over de liefde Gods niet kent, maar beide èn Zijn liefde èn Zijn toorn aan de orde stelt. De Heilige Schrift kent niet het eenlijnig denken, maar het gebroken denken, of nog beter het gekruisigd denken. De H. Schrift kent het heen en weer van de toorn naar de liefde, van het gericht naar de vrijspraak. Met nadruk wordt vooropgezet, dat "alzo lief God deze wereld heeft gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gezonden heeft, opdat een ieder die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe". De Schrift komt niet uitgesproken over de eeuwige wellen van de liefde Gods, die er waren en zijn in het Vaderhart Gods, waardoor Hij bewogen was en is met deze wereld. Aan Zijn initiatief is het te danken, dat Hij alles wat Hij had, Zijn eniggeboren Zoon gezonden heeft. "God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende". Daarover laat de Schrift geen enkel misverstand.

Maar daarmee is niet alles gezegd. Immers zoals het Oude Testament ons leerde, dat God het offer gaf en eiste, leert ons dezelfde Schrift in het Nieuwe Testament, dat God Zijn Zoon gaf en opvorderde, opdat Hij aan Zijn recht zou voldoen. Daarom spreekt de Schrift, spreekt de belijdenis van de Kerk niet alleen van de liefde Gods, maar ook van de toorn Gods, niet alleen van de vrijspraak, maar ook van het gericht. Indertijd heb ik daarover een lezing mogen houden voor de Gereformeerde Bond, die, verkrijgbaar bij de redactie van de Waarheidsvriend te Maassluis, daarop breder is ingegaan vanuit de controverse tussen Calvijn en Socinus en vanuit de controverse van de

reformatorische en nieuwere theologie. Hier behoeven wij waarlijk niet met een mond vol tanden te staan tegenover allen, die menen, dat de toorn Gods een misverstand van onze zijde is (Ritschl) of die menen, dat de verzoening een liefdesdrama is binnen God Zelf (Roscam Abbing, Bolkestein, e.a.) of dat Gods eigen hart aan het kruis lijdt (Barth). Hierin wordt de verborgenheid van de drie-enige God geschonden, waarbij niet tot uiting komt dat de Vader een ander is dan de Zoon en de Zoon een ander is dan de Heilige Geest, enz.

Dan behoeven wij ook niet meer te spreken over de leer van Prof. Dr. Smits, die voor zijn eigen zonden wil staan en de plaatsvervangende Christus met beslistheid afwijst. Hier wordt het hart uit het Evangelie gesneden. Ondanks de verwarring in de technisch kerkordelijke procedures en de onhelderheid in de begaanbare weg, is het besluit van het Moderamen van de Generale Synode, waarbij aan Prof. Dr. Smits de rechten van emeritus-predikant zijn ontnomen, te waarderen. Hoezeer het waar is, dat wij ook voor Prof. Dr. Smits hebben te bidden (gebeurt dat ook?) het is niet te verdragen, dat de enige weg tot redding wordt gebagatelliseerd en bespottelijk gemaakt. Daarom is het onbegrijpelijk, dat ook rechtzinnige theologen dit besluit van het Breed-Moderamen van de Generale Synode aanvechten, of naar aanleiding van dit besluit verontrust zijn over de gang van zaken in de kerk. Wat wil men? Een voortgaand gesprek? Een nieuw samengaan, waarbij het uiterste van de christelijke liefde is betoond? Een nieuw doorspreken van de vragen rondom de verzoening? Dat alles kan van betekenis zijn. Maar ook onze kerk kan er niet aan ontkomen om in de belijdenis, dat Jezus is het Lam Gods, te stellen de daad van de afweer, wanneer deze belijdenis wordt ontkend. Zelfs wanneer het in de bedoeling van de kerk ligt Prof. Dr. Smits zijn emeritaatsrechten te ontnemen, niet zozeer om de inhoud van zijn belijden als wel om de vorm, waarin hij dit uit, kan - en God geve dat!- de kerk onontwikkbaar voor de vraag gesteld worden: Wat dunkt u van de Christus in Zijn bloed?

God geve, dat de indringende gespreks sfeer, hoe nodig die soms is, uitloope op en doorbroken worde door de levende belijdenis van Christus in Zijn plaatsvervangende. Want Christus heeft het recht Gods vervuld. Het betaamt Hem alle gerechtigheid te vervullen. Hij maakt alles vol. Op Hem rust de gehele last van de toorn Gods. Tot in het uiterste is Hij gehoorzaam geweest en heeft God God gelaten. Daarom komt in Hem alleen en in Hem geheel de liefde Gods openbaar. Recht en liefde, liefde en recht komen in de stervende Christus geheel tot openbaring. Hieraan kennen wij de liefde Gods, dat God Zijn Zoon gezonden heeft tot een verzoening voor onze zonden. Sion zal door recht verlost worden. Er is geen conflict in God. Ook al staan wij bij de duizelingwekkende diepten van de toorn Gods te stamelen, ook al missen wij het bevattingsvermogen om de weg, die God heeft uitgedacht tot redding van Zijn volk, te verstaan, laat dat niet verontrusten, want daardoor komen wij juist in het wonder en in de verwondering. Het is het moeten van de Zoon des mensen, niet een moeten van buitenaf, maar een moeten van binnenuit, uit het hart Gods. Dat valt niet te verklaren, maar alleen te aanbidden. Daarbij zijn de woorden voldoening en betaling stamelingen bij het onbegrijpelijk wonder, dat God Zich zo en niet anders met de mens verzoent. Wie het recht Gods in de prediking laat opgaan en verdwijnen in de liefde, schendt de levende God in het aangezicht van Christus. De woorden van het avondmaalsformulier klinken na: "Eer Hij de zonde ongestraft liet, heeft Hij deze gestraft aan Zijn eigen Zoon".

Hoor Calvijn van dit mysterie stamelen, wanneer hij vooropstelt, dat de liefde Gods Christus schonk en tegelijk zegt, dat God onuitsprekelijk toornig op ons is totdat wij door Christus' dood in genade zijn hersteld; dat wij vervloekt zijn, totdat onze goddeloosheid door Christus' offer is verzoend; dat God onze vijand is, totdat wij door Zijn genade om Christus' wil zijn aangenomen; dat wij van God gescheiden zijn totdat wij door Zijn Lichaam in Zijn genade zijn aangenomen.

Hoor Augustinus stamelen: Onbegrijpelijk en onveranderlijk is Gods liefde. Hij begon ons immers niet te beminnen sinds wij door het bloed van Zijn Zoon met Hem verzoend zijn, maar voor de grondlegging der wereld beminde Hij ons, opdat wij met Zijn Eniggeborene ook Zijn zonen zouden zijn, voordat wij ook maar iets waren. "God bewijst Zijn liefde jegens ons, dat Christus voor ons gestorven is, toen wij nog zondaars waren". Hij had dus liefde jegens ons, ook toen wij vijandschap tegen Hem oefenden en ongerechtigheid werkten. Zo beminde Hij ons op een wondere en goddelijke wijze, ook toen Hij ons haatte. Dit is bijbelse geloofstaal, waarin de spanning van het heen en weer van de liefde naar de toorn en van de toorn naar de liefde in de waarachtige kennis Gods merkbaar en voelbaar is.

Door de verzoenende daad, die van God uitgaat, is een nieuwe vredesverhouding ontstaan. De vroegere beletselen zijn weggenomen, de toegang tot de Vader is ontsloten. Dat alles stelt de prediking van de Schrift klaar op de voorgrond. Maar tegelijk roept de apostel de gemeente op: "Laat u met God verzoenen". Hij doet dat in de bewogenheid. Immers als gezanten van Christus wege bidden wij alsof God door ons bade: "Wij bidden u van Christus wege: Laat u met God verzoenen!" Indrukwekkend is de gedachte, dat niet de dienaren roepen, maar God door hen. Ja, God Zelf bidt door de prediking. Dat wijst de hoge betekenis aan van de bediening van het Woord Gods. Dat bidden gaat niet alleen van God uit, maar ook van Christus. Immers van Christuswege wordt geroepen, dat betekent in opdracht en in de plaats van Christus wordt tot de volle verzoening geroepen.

Dat God in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende was, sluit de dringende oproep: Laat u met God verzoenen, niet uit maar in. Dat wil zeggen, dat de verzoening toegepast dient te worden. De nodiging luidt niet: Geloof, want gij zijt reeds met God verzoend, maar: Komt tot Christus, opdat gij verzoend wordt. Bij de prediking van de verzoening is God drieënig betrokken. Het is de Vader, die Zijn verzoenende daad steeds aan de orde stelt, het is de Zoon, wiens verzoening bloeddruppelend op de verslagen harten tegenwoordig doet zijn, het is de Heilige Geest, die zondaren overtuigt van zonde, omdat zij in deze Naam niet geloven.

Daarom komt de nodiging tot zondaren zonder meer. Het gaat niet om een bijzonder soort zondaren, die reeds tekenen van het nieuwe leven dragen, maar de nodiging gaat tot goddelozen, die in vijandschap tegen God leven en die de ongerechtigheid werken. Zij, de meest goddelozen van de goddelozen, worden genodigd. Het is een wonderdiep geheim en niet anders te leren dan door te sterven aan onszelf, dat alle voorwaarden om tot God te komen door Christus vervuld zijn. Daarom is hier het werk van de Heilige Geest zo diep te eren en te respecteren, dat Hij het op Zijn Naam heeft, mensen zo uit te schudden, dat zij vatbaar worden gemaakt voor de volle genade in Christus.

Daarom behoort het tot de toepassing van de verzoening, dat de wet overeind blijft staan. Wie de wet met voeten vertreedt of aan de kant zet, staat niet voor God. Want in het bidden van God en van Christus om tot de verzoening te geraken, staan wij als zondaren. Wij zijn overtreders van de heilige Wet Gods, dat is de Wil Gods. Daarenboven is onze vijandschap tegen de verzoening door het bloed van een Ander ongekend groot. Daarom zijn wij aan het oordeel Gods onderworpen. Onze hoogmoed en eigenwaan beletten ons de werkelijke situatie te zien!

Met het oog daarop warden wij voor God gedaagd. Ook nu vraagt de Heere van ons terug, wat Hij ons gaf. Dit dringende appèl, dat nog iets anders is dan een beschrijving, hebben wij in deze tijd zo nodig. Er wordt zoveel gefreeweeld in de prediking, ook onder ons. Het gaat erom in de directe aanspraak de mens voor God te stellen, voor Wie zon, maan en sterren hun glans intrekken en voor Wie een zondaar, die de gerechtigheid Gods ontdekt, onherroepelijk tegen de vlakte gaat met de laatste kreet om de genade.

Onuitsprekelijk is het wonder wanneer in dit gericht, dat niemand overleeft, Zich de Heere Jezus meldt. Immers in het verterende recht Gods is van Godswege plaatsgemaakt voor de Verzoener en Voorbidder. Hij meldt Zich niet alleen daar, waar in de nood onze ogen voor Hem opengaan, maar Hij is ook hier in de aanbidding van het Evangelie tegenwoordig, of u Hem opmerkt of niet. Hij is de verzoening. Daarom warden zondaren genodigd. Kom tot Hem, niet tot de een of andere theorie over de verzoening, maar tot Hem Zelf.

Verzoening is zeer verwant met de rechtvaardiging. Bij de rechtvaardiging ligt meer de nadruk op de rechterlijke handeling van God, terwijl wij bij de verzoening meer te denken hebben aan het begeleidend van de rechtvaardiging. Wat is dan dat begeleidend? De uitstorting van de liefde Gods in onze harten. Wanneer God deze liefde uitstort in onze harten, smelt onze vijandschap als sneeuw voor de zon en wordt het alles vervuld met de vrede, die een vrucht is van de nieuwe verhouding, waarin wij tot God gesteld zijn geworden. De vrede verbindt de rechtvaardiging met de verzoening. Immers de verzoening loopt uit op het rechtvaardigheid Gods zijn in Hem (dat is in Christus).

De verzoening door dit zoenmiddel is hemel en aarde omvattend. Om te beginnen is in de verzoening begrepen de vergeving der zonden door het bloed van Christus. "Dit is Mijn bloed, het bloed van het Nieuwe Testament, dat voor velen vergoten wordt". Daardoor alleen worden wij gereinigd van het boze geweten om de levende God te dienen. In de vergeving gaat open de rechtvaardiging om niet, door de verlossing, die in Christus Jezus is. Het is de rechtvaardiging uit het geloof, dat alleen maar leeft van de toerekening. Het is niet alleen het verlost zijn en worden van de tegenwoordige en de toekomstige toorn, maar ook het behouden worden door Zijn leven.

Verder is daar de aanneming tot kinderen. Door de verzoening zijn wij kinderen Gods door het geloof in Christus Jezus. Immers de verlossing en de verzoening is erop gespist, dat wij de aanneming tot kinderen verkrijgen zouden. En wanneer wij kinderen zijn, geeft God ook de Heilige Geest in het hart, die roept: Abba, Vader! Daar is verder het recht op het eeuwige leven en de hemelse erfenis. Immers zo wij kinderen zijn, zo zijn wij ook erfgenamen, erfgenamen van God en mede-erfgenamen van Christus en wacht ons de onbevlekkelijke en onverderfelijke erfenis, die in de hemelen bewaard wordt.

Deze verzoening is te vergelijken met een steen, die in het water geworpen wordt. Steeds breder worden de cirkels er omheen. Zo kan het woord verlossing ongeveer hetzelfde betekenen als de verzoening. Zo bijvoorbeeld wanneer de apostel zegt, dat wij in Christus de verlossing hebben door Zijn bloed, namelijk de vergeving der misdaden. Maar het is breder, wanneer Paulus dit woord verlossing gebruikt van de verlossing van het schepsel van de dienstbaarheid der verderfenis tot de vrijheid van de heerlijkheid van de kinderen Gods. Breder wanneer daarin ook de verlossing van ons lichaam betrokken wordt. De verlossing onderscheidt zich van de verzoening door de kosmische - hemel en aarde omvattende - verbanden. Het gaat op de dag der verlossing aan! De verzoening kan nooit zijn werk doen dan in allernauwste verbinding met Christus. Is deze verbinding er, dan is er tegelijk het met Christus gekruisigd, gestorven en begraven zijn, het met Hem opgewekt en in de hemel gezet zijn.

De verzoening, toegepast aan ons leven, geeft het in Christus zijn in een zo overweldigende volheid, dat wij been van Zijn gebeente en vlees van Zijn vlees zijn. Daarom heeft deze unio mystica (mystieke verbinding met Christus) de volle doorwerking van de heiliging naar lichaam en ziel, de afwassing en de reiniging van alle besmettingen van lichaam en geest, geeft de wedergeboorte, zoals deze ontstaat door het geloof, ja zelfs de levendmaking wordt onmiddellijk betrokken op Christus. Hij heeft u, die dood waart door de zonde en de misdaden, levend gemaakt met Christus, enz.

De verzoening zet dan ook in het spoor van Christus, wat de navolging betreft. Nog altijd geldt het woord: "Die zijn kruis niet op zich neemt en Mij navolgt is Mijns niet waardig". De verzoening opent de weg Hem te volgen, die het Licht der wereld is en daarom in de duisternis niet dwaalt, maar het licht des levens heeft. Dan is het gevoelen van Christus Jezus in ons, dat wij in Zijn voetsporen wandelen, omdat Hij ons een voorbeeld heeft nagelaten. Hij maakt vrij van de wet en doet ons de inhoud van de wet verstaan, namelijk liefde tot God en de naaste.

Hij breekt de afrastering rondom het Joodse volk weg en betreft in die verzoening Jood en heiden, dienstknecht en vrije. Alle tegenstellingen worden, voor zover die onder de mensen bestaan, weggevaagd. Want er is in Christus eenheid. Daarom profeteert de verzoening door Hem tot stand gebracht, van de volkomen overwinning van de wereld. Immers Hij heeft de wereld, ook de wereld van het jaar onzes Heeren 1961, overwonnen en zegt daarom goede moed te hebben te midden van al de verdrukkingen, die er zijn en mogelijk aanstaande zijn. Steeds machtiger worden de omtrekken van Zijn overwinning. Immers Hij heeft de dood teniet gedaan en het leven en de onverderfelijkheid aan het licht gebracht door het Evangelie. De hel, het graf met het dodenrijk, heeft Hij overwonnen, zodat getuigd mag worden: "Dood! waar is uw prikkel? Hel! waar is uw overwinning?" Immers Hij is dood geweest en Hij leeft en heeft de sleutels van de hel en van de dood. Hij werpt de dood en de hel in de poel van het vuur. Hij zag de satan als een bliksem vallen uit de hemel en is in het huis van deze sterke binnengedrongen om hem zijn vaten te ontroven en deelt zijn roof uit. Daarom heeft de overste van deze wereld aan Hem niets. Zie Hem in Zijn machtsvolkomenheid. Want Hij heeft door de dood teniet gedaan hem, die het geweld des doods had, dat is de duivel en verlost ook vandaag allen, die met vreeze des doods gedurende hun leven aan de dienstbaarheid zijn onderworpen.

Mchtig is zijn verzoeningswerk. Immers Hij heeft de machten en de overheden naakt aan het kruis tentoongesteld en zo over hen getriomfeerd. Daarom klinkt er ook vandaag een grote stem: "Nu is de zaligheid en de kracht, en het koninkrijk geworden van onze God, en de macht van Zijn Christus"; want de verklager onzer broeders, die hen verklaagde nacht en dag, is terneergeworpen. Daarom verwachten wij naar Zijn belofte een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, waarop gerechtigheid woont. Tot zolang gaat het werk der verzoening door aan de rechterhand van de Vader. Ook nu staat Hij als het Lam, staande als geslacht. Zijn werk is van voortgaande waarde. Zijn hogepriesterlijk gebed zet Hij voort. Door de prediking van de verzoening, of - zoals Paulus het zegt - door de dienst der verzoening zet Hij Zijn werk voort ook onder ons.

Delen wij in die verzoening? Want de genade Gods is particulier. In de aanbidding gaat zij tot allen uit. Daarom is er geen sprake van een alverzoening, evenmin van een algemene verzoening. Welke wereldwijde verbanden de verzoening ook heeft, welke kosmische aspecten zij ook teweeg brengt, de genade Gods is particulier. Zo waar het woord is, dat wat geen oog heeft gezien en wat geen oor heeft gehoord en in geen mensenhart is opgeklommen, God bereid heeft voor degenen, die Hem liefhebben, zo waar is ook het woord van de apostel, dat indien wij op zo grote zaligheid geen acht slaan er geen slachtoffer voor onze zonden overblijft, maar een verschrikkelijke verwachting van het vuur, dat de tegenstanders zal verslinden. In de verrukking over het werk Gods mogen wij zeggen: "Al deze dingen zijn uit God, die ons met Zichzelf verzoend heeft door Jezus Christus en ons de bediening der verzoening gegeven heeft". Deze dienst bestaat hierin: "God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende; en heeft het woord der verzoening in ons gelegd". Maar dit sluit dan ook het vervolg in: "Zo zijn wij dan gezanten van Christus wege, alsof God door ons bade: wij bidden u van Christus wege, laat u met God verzoenen! Want die, die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde gemaakt voor ons, opdat wij zouden zijn rechtvaardigheid Gods in Hem!"

Huizen (Nh.) G. BOER.